

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 "
3 luni	8 "
Stăinătate: 40 lei pe an, 20	6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub direcțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 1698

S U M A R

Importanța unei case de asigurări agricole—Necesitat a înființării ei de către stat, de d-l Ștefan Chicoș;

JURISPRUDENȚĂ;

Inalta Curte de Casație s. 1: *N. Batali cu C. H. Teodorachi*;
Idem s. III: *Manda Mărgăritescu cu Primăria București*;
Idem: *Chira și Căpitan Rădulescu cu Primăria București*;
Idem: *Ministerul de Finanțe cu I. Mărgăritescu*;
Curtea cu jurați Fălciu: *Irimia Gheorghiu ș. a. ca reclamantă
contra Agențiilor poliției din Huși, pentru delict electoral.*
Judecătoria Drăgășani: *Răduț Teodorescu cu Suzana A. Costache.*
Tribunalul Civ. din Gand: *Cercetarea maternității*;
Idem: *Condiția rezolutorie*;

Importanța unei case de asigurări agricole

Necesitatea înființării ei de către Stat¹⁾

«Baronul de Liebig, fondatorul chimiei moderne, numea odată săpunul ca criteriu al civilizației. De și acest aforism își păstrează fără îndoială și azi valoarea sa, totuși viața economică a popoarelor a suferit în ultimul timp așa de multe schimbări, în cât în prezent nu se mai poate trage nici o concluzie fidelă din consumația săpunului asupra gradului măi mare sau măi mic de civilizație. Un criteriu măi pozitiv oferă din contra asigurarea, despre care se poate spune cu drept cuvânt că prosperă în ori-ce loc unde cultura se află pe o treaptă de dezvoltare măi mare, și nu poate prinde rădăcini adânci în acele State, cari au rămas înapoi pe calea culturală și economică²⁾. Ast-fel începe Emil Ștefan textul ce precedă atlasul său asupra asigurărilor; și ori cât de exagerată s'ar părea la prima vedere opinia acestui autor, e incontestabil că ea conține un mare sâmbure de adevăr, și o examinare măi de aproape a chestiunii ne poate convinge lesne despre aceasta.

¹⁾ Rândurile ce urmează nu conțin de cât rezumatul unei părți dintr-o lucrare măi voluminoasă asupra asigurărilor agricole, cu care ne ocupăm de multă vreme, și pe care sperăm că o vom putea da la lumină în cursul anului viitor. Faptul că guvernul actual are intențiunea de a prezenta —după cât știm— chiar în această sesiune un proiect de lege privitor la asigurarea contra mortalității animalelor, ne-a îndemnat a da cât măi curând publicității paginile de față chestiunii asigurărilor agricole devenind în acest timp de cea măi vie actualitate.

²⁾ Emil Ștefan. — AssekuranzAtlas. Wien 1901, p 1.

Intr'adevăr, în evoluția lor, trebuințele omului sunt supuse unui proces de transformare, de rafinare, de multiplicare. Ceva care acum un secol era taxat drept lux, e considerat azi ca o necesitate. Ceea-ce azi e considerat ca o necesitate de a doua sau a treia mână, va fi socotit mâine ca o necesitate imperioasă. Trebuinți cari azi nu există se vor naște mâine ș. a. m. d. Aceasta e calea progresului. Dacă pe o treaptă inferioară de cultură, singura preocupare ce determină conduita economică a individului este aceea a satisfacerii necesităților elementare întreținerii vieții, omul ajuns la un grad măi superior de civilizație se gândește nu numai la nevoile prezentului, dar și la acelea, cari eventual ar putea interveni în viitor, activitatea sa are în vedere nu numai satisfacerea trebuințelor sigure, dar și pe a celor probabile. Necesitatea aceasta de a face față și trebuințelor viitoare, a trebuințelor ce nu sunt absolut sigure, a creat instituțiunea asigurărilor. Și tocmai spiritul acesta de prevedere și grija pentru viitor sunt lucruri, cari deosebesc pe omul civilizat de omul incult, pe care viitorul nu-l preocupă, pe care ziua de mâine îl lasă de obicei indiferent.

Dintre așa zisele trebuinți viitoare, acelea cari ne interesează pe noi aci sunt acele provocate de urmările păgubitoare ale unor evenimente nesigure în intervenirea lor, cum ar fi moartea, focul, grindina etc. Nevoia de a apăra aceste urmări s'a simțit încă de mult. Mintea omenească a inventat diverse mijloace de a preveni și de a împedica în parte distrugerea de capitaluri prin acele evenimente neprevăzute; înlăturarea ori-cărui pericol e însă exclusă.

Măsurile pe cari omul le-a luat cu privire la intervenirea unor atari evenimente le-am putea clasifica în trei categorii: să se caută prin măsuri anticipate de a împedica, de a face total sau parțial imposibilă intervenirea evenimentului păgubitor, să se încearcă a limita pagubele pe cari acel eveniment le cauzează, presupunând că el a intervenit deja, să se caută a repara pierderile suferite în cazul când nici unul din cele-alte

două metode n'au fost întrebuițate, s'au n'au putut fi întrebuițate cu succes, adică când evenimentul nesigur și dăunător a avut loc și 'și-a produs efectul. În primul caz avem cea-ce se cheamă *evitare*; mijloacele întrebuițate sunt *mijloace preventive*. Administrația unei comuni evită izbucnirea de focuri frecvente, prin acea că reglementând modul construirii caselor impune locuitorilor bunioară să acopere clădirile cu țiglă sau tînchea în loc de șită, sau să le construiască din cărămidă în loc de lemn sau alt material foarte expus izbucnirii incendiului. Este evitare când medicul dispune izolarea persoanelor dintr'o casă în care se află un bolnav atins de o boală contagioasă. Tot evitare e când se prevăd edificiile mai înalte cu paratrăsnete, când se construiesc diguri pentru a apăra un teren expus inundației, sau când se organizează poliția pentru a feri pe locuitorii de furturi.

Dacă acum în aceste cazuri mijloacele preventive indicate n'ar fi întrebuițate, desigur că probabilitatea ca focul să izbucnească, ca locuitorii casei să se îmbolnăvească, ca inundația să aibă loc și în fine ca furturile să se întâmple, ar fi cu mult mai mare. Și când acestea au loc, neapărat că nu mai poate fi vorba de mijloace preventive; stadiul evitărei e deja expirat. Nu mai putem încerca de cât a *reprima* răul, a limita pagubele. Mijloacele întrebuițate în acest caz vor fi mijloace *represive*.

Vom căuta să stingem focul, să împedim ca incendiul să nu se întindă și la clădirile vecine, vom încerca să însănătoșim bolnavii, să limităm efectele dăunătoare ale incendiului, să prindem și să închidem hoții.

Dar dacă nici aceste mijloace nu mai pot fi întrebuițate, sau nu mai pot fi întrebuițate cu succes?

Singurul remediū ce ne mai rămâne e *repararea* perderilor suferite, și cel mai potrivit mijloc pentru atingerea acestui scop sunt *asigurările*. Printr'o repartizare a perderilor pe o întregă serie de cazuri expuse aceleași eventualități ele oferă posibilitatea de a înlocui capitalurile distruse, în cazul când acel eveniment nesigur și dăunător în rezultatele sale a intervenit și 'și-a produs efectele. Asigurarea așa dar nu înlătură cătuși de puțin evenimentul nenorocit, ea modifică numai incidența pierderii, care de la individ trece la comunitate ¹⁾, și efectul ei e numai de a scuti pe cel atins de o nenorocire de a o suporta în întregime, prin acea că împarte pur și simplu pagubele asupra unei întregi colectivități de ca-

¹⁾ *Albert Chauvton* Les assurances leur passé, leur présent, leur avenir. Paris, 1884, Vol I, pag. 1.

zurii identice, cari la un moment dat sunt sau pot fi expuse aceluiași pericol ^{1) 2)} «Repartizarea pagubelor și pregătirea mijloacelor pentru o imediată satisfacere a celor păgubiți e așa dar scopul și rațiunea asigurărilor ³⁾».

După cum rezultă din cele expuse mai sus, între mijloacele preventive, represive și reparatoare, cu alte cuvinte între evitare, reprimare și asigurare, există o puternică legătură. S'ar putea zice că acțiunea uneia începe acolo unde efectele celeilalte încetază.

Cu cât progresele tehnice înmulțesc mijloacele preventive și reparatoare, cu atât întrebuițarea asigurărei devine mai puțin necesară, și deci domeniul său de activitate se restrânge. Și invers, cu cât mijloacele preventive vor fi mai puțin dezvoltate, cu atât rolul asigurărei devine mai important și răspândirea ei mai imperioasă. «Un paratrăsnet bun — zice Edmond About — e cea mai bună asigurare contra focului de sus, fiindcă parează trăsnetul, protejează capitalul și face inutilă repararea lui. Inșă pe cât timp nu se va descoperi nici un mijloc de a împedica focul de jos, focul obișnuit, provocat prin chibrituri, țigări și lumânări, trebuie ca fie-care să asigure restaurarea eventuală a mobilelor și caselor sale. Grinzile de fer, cari se întrebuițează de cât-va timp, vor preveni multe focuri; acestea se vor putea însă complectamente evita — cel puțin în orașe — când d-l Carteron sau vre-un alt fericit alchimist, va descoperi adevăratul mijloc de a face neinflamabile lemnul și stofele. Până atunci însă, până când progresul va deslega această problemă, distrugerea tuturor bunurilor tale e posibilă și deci bagă de seamă să nu-ți producă pagube ireparabile» ⁴⁾.

Pentru paralizarea întâmplărilor vătămătoare

¹⁾ Vezi și *Herman und Karl Bräumer*. Zweck und Aufgabe der Versicherung Leipzig 1894 p. 2.

²⁾ Aci suntem datorii o mică explicație asupra înțelesului cuvintelor pericol și pagubă. Sensul lor aci e cu totul altul de cât cel obișnuit în vorbirea zilnică. Sub pericol înțelegem, în asigurări, posibilitatea intervenirii unui eveniment, ale cărui urmări defavorabile din punct de vedere economic pentru asigurat, să facă necesară plata unei sume destinată a le acoperi. Nu e nevoie ca evenimentul de care vorbim să fie numai de cât o nenorocire, după cum nu e necesar să existe pagubă în sensul obișnuit, atunci când vorbim de pagubă în materie de asigurări. Pericolul poate fi aci foarte bine un eveniment fericit bunioară o căsătorie, sau atingerea unei vârste oare-care. Intru cât însă aceste evenimente necesitează debursarea unei sume (primul caz) sau fac un câștig imposibil sau foarte puțin posibil (câștigarea existenței în al doilea caz) ele trebuie considerate economicește ca defavorabile, ca păgubitoare; se poate vorbi deci de pagubă.

³⁾ *H. Bühren* — Das Versicherungs- und Creditwesen in seinen besonderen Beziehungen zur Landwirtschaft Glogau, 1866 p. 2.

⁴⁾ *Edmond About* — Les questions d'argent L'assurance, Paris, 1865, p. 6J.

omul se va servi de-i după împrejurări, când de mijloace preventive, când de mijloace represive, când de asigurări, după cum va găsi mai avantajos. Nu se poate da în această privință o regulă generală. E prea adevărat că la prima vedere s'ar părea că mijloacele preventive, evitarea, ar trebui preferată în toate cazurile. Căci e la mîntea omului, că e mai bine să înlături un rău, de cât să-l reprimi sau să-l repari. Evitarea presintă incontestabil cea mai mare siguranță, și s'ar părea deci firesc ca aplicarea ei să fie cât mai întinsă, dacă practica lucrurilor n'ar arăta că de multe ori e mai avantajos a se întrebuița cele-l'alte două feluri de mijloace, represive și reparatoare, mijloacele preventive fiind adesea sau mai costisitoare, sau în multe cazuri imposibil de aplicat. Și mai mult de cât atât — și aci o mică digresiune —, pagubele ce ni se pot cauza din o împrejurare oare-care pot privi sau numai economia privată, individuală, cum ar fi cazul furtului, când un obiect oare-care e sustras din patrimoniul nostru și trecut în patrimoniul altei persoane, continuând însă de a avea ființă, sau ele privesc atât economia privată cât și economia generală, națională, cum ar fi în cazul grindinei, focului etc., când obiectele distruse nu numai că dispar din patrimoniul nostru, dar încetează de a exista și pentru economia generală, pentru patrimoniul întregii societăți. Ei bine, mijloacele reparatoare și în special asigurarea nu vor putea folosi de cât perderilor economiei private. Ele nu vor putea repara pierderea de cât pentru economia privată, nici odată pentru economia generală, căci pentru aceasta din urmă odată ce o pierdere a intervenit, ea va continua să existe mereu. Numai o evitare completă a intervenirii pierderii, sau o reprimare a evenimentului care o produce, poate folosi economiei naționale. Superioritatea mijloacelor preventive asupra celor represive și reparatoare rămâne deci bine stabilită în teorie.

Tot ast-fel să fie oare și în practică?

Evident că e mult mai bine bunișoară, din punctul de vedere al siguranței contra incendiului, ca toate casele să fie construite din cărămidă, să aibă grinzii de fer și să fie acoperite cu țiglă sau tinichea. E asta însă în toate împrejurările posibil și pentru proprietarii respectivi mai avantajos? De sigur că nu; la țară mai ales nu. Întreaga avere a unor familii țărănești n'ar fi suficientă pentru a construi o ast-fel de casă. Față cu o atare imposibilitate trebuie să recurgem la cele-l'alte două feluri de mijloace, și neputând face construcțiunile în așa condițiuni în cât să evităm incendiul, vom încerca la vreme de nevoie să-i limităm efectele, înființând sp. ex. serviciuri de pompieri în fie-care comună, și să reparăm

perderile, asigurând acele clădiri, organizând bunișoară un sistem general de asigurare obligatorie contra incendiului a tuturilor proprietarilor de clădiri din țară.

Tot ast-fel e incomparabil mai avantajos să evităm distrugerea unei recolte de către grindină. Dar când mijloacele pentru aceasta nu sunt încă inventate?

Mortalitatea animalelor într'o localitate oare-care depinde, pe lângă alte împrejurări, de întreținerea, hrana și îngrijirea ce li se dă. Nutrețul bun și în cantitate suficientă, precum și un tratament rațional contribuie într'un grad oare-care la prelungirea vieții animalelor; aceste mijloace vor fi însă insuficiente pentru a împiedica cu desăvârșire mortalitatea. Și când aceasta intervine nu ne mai rămâne — ca și în cazul grindinei — de cât un remediū, repararea perderilor prin asigurări.

Am crezut de cuviință a elucida de la început chestiunea aceasta, atât de importantă a clasificățiunii numeroaselor mijloace de natură tehnică și economică, de cari omul se servește pentru a preveni, reprimă și repara pagubele produse de evenimentele nesigure, atât în scopul de a determina în acest sens domeniul aplicabilității asigurărei, cât și pentru a pune în evidență utilitatea ei pentru cazurile când cele-l'alte mijloace discutate mai sus nu se pot întrebuița. Din cele zise până aci credem că rezultă în mod evident necesitatea și rolul asigurărilor.

Deosebita importanță ce această instituțiune economică are pentru agricultură va rezulta cu suficientă atât din examinarea efectelor generale ale asigurărilor, cât mai ales din considerarea condițiunilor specifice, în care această ramură de activitate se prezintă.

Pitești, Octombrie, 1906

(Va urma)

STEFAN CHICOȘ
Doctor în științele sociale
de la Universitatea din Berlin
Advocat

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 2 Octombrie 1906

Președenția D-lui CH. PHEREKYDE, Prim-președinte

N. Batalli ș. a. cu Constantin Hași Tudorache

Act autentic. -- Punerea lui în executare. — Contestațiunii relative la interpretarea clauzelor lui — Tribunalul competent a judeca un asemenea diferend dintre părți. (Art. 20 din legea autentificărei actelor).

Orî de câte ori un act autentic, pus în executare conform art. 20 din legea autentificărei actelor, este susceptibil de interpretare și poate da naștere la o adevărată judecată între părți, această interpretare nu poate fi considerată, nici

ca o executare a contractului, nici ca un incident la executare și tribunalul de notariat, care conform legii organizării judecătorești este un tribunal excepțional pentru executări, nu are căderea să judece diferendul dintre părți, cari în asemenea cazuri trebuie să ia calea judecăței, conform dreptului comun.

Deciziunea 385/906. — Casată, în urma recursului făcut de N. Batalli ș. a., deciziunea Curții de apel din București S. III. No. 131/905, dată în proces cu Constantin Hagi Tudorache.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Barbu Păltineanu, în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat C. Disescu în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«In cazul nostru cesțiunea dacă contractul încetase sau nu prin moartea autorului nostru, departe de a fi certă, forma obiectul unei serioase controverse.

«Această controversă, nu se putea tăea pe calea unei preținse execuțiuni a contractului, din partea celui ce tăgăduia existența lui, nici judeca pe calea contestațiunii la acea executare.

«Aceasta constituie a doua violare a art. 20 din legea autentificării actelor și a regulilor generale de competență».

Având în vedere deciziunea supusă recusului din care rezultă că la 17 Februarie 1905 încetând din viață Dimitrie Dova, arendașul moșiei Măximeni, proprietate a intimatului de azi în recurs Constantin Hagi Tudorache, acesta a cerut la 9 Martie 1905 investirea cu titlu executoriu a contractului de arendare autentificat de trib. notariat Ilfov la No. 693/904, și pe baza acestui titlu executoriu a și procedat prin trib. notariat la expulsaarea recurenților de azi N. G. Batali și Maria Dova, cari, în calitate de moștenitori ai numitului arendaș, se găseau pe moșie; că aceștia făcând contestație la această executare, tribunalul de notariat a admis-o, iar Curtea din București S. III, în apel, a respins-o prin deciziunea supusă recursului;

Având în vedere că recurenții au invocat pe lângă alte motive în susținerea contestațiunii lor, și pe acela că tribunalul de notariat nu era competent să judece diferendul ivit între părți, de oare-ce clauza din contract dacă arendarea încetase sau nu de drept prin moartea lui Dimitrie Dova, nu era în afară de orice discuțiune și urmează a se judeca pe cale ordinară asupra înțelesului contractului, dacă era sau nu transmisibil moștenitorului arendașului;

Considerând că după dispozițiunile art. 20 din legea autentificării actelor, actele autentificate sunt executorii din momentul exigibilității lor, iar formula executorie se va pune pe dinsele de aceeași autoritate care le-a investit cu formula autentică și în același mod ca și pentru hotărârile judecătorești;

Considerând că legiuitorul admitând ca numai din momentul exigibilității lor actele autentice să se poată investi și execută ca ori-ce hotărâri judecătorești, nu s'a putut referi de cât la plata arendei, chiriei și altor sume de plată sau alte obligațiuni stipulate în contracte, căci numai obligațiunile pot deveni exigibile;

Considerând că aceste obligațiuni trebuie să fie clare, neîndoiate și în afară de orice discuțiune, căci nu se poate presupune că chiar legea zicând că contestațiunile și incidentele ridicate cu ocaziunea executării se vor judeca tot de tribunalul care a autentificat actul, că acest tribunal va fi competent, cu excluderea tribunalului ordinar să judece or-ce neînțelegere se va ivi

între părți asupra înțelesului contractului, aceste chestiuni nefiind incidente de executare;

Considerând că ori de câte ori un act autentic, pus în executare conform art. 20 sus citat, este susceptibil de interpretare și poate da naștere la o adevărată judecată între părți, această interpretare nu poate fi considerată nici ca o executare a contractului nici ca un incident la executare, și tribunalul notariat, care conform legii organizării judecătorești este un tribunal excepțional pentru executări, nu are căderea să judece diferendul dintre părți, cari în asemenea cazuri, trebuie să ia calea judecăței conform dreptului comun;

Considerând că, în specie, cerându-se executarea pe baza art. 20 sus citat, că contractul de arendare ar fi încetat prin decesul lui Dova, de oare-ce conține clauza că arendarea este personală, pe când recurenții opun că prin această clausă părțile au înțeles că contractul nu se poate transmite de arendaș la altă persoană, iar nu că n'ar putea trece și la moștenitori conform art. 1440 cod. civ., și angajându-se astfel un adevărat litigiu între părți asupra acestei cesțiuni, diferendul nu mai putea fi judecat pe calea contestațiunii de Trib. notariat, și urmează să facă obiectul unei acțiuni pe cale principală, conform dreptului comun;

Considerând dar că Tribunalul de notariat judecând această cesțiune, cu totul străină de executarea contractului, a lucrat fără competență;

Pentru aceste motive și fără a mai discuta celelalte mijloace de casare, Curtea, casează.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 27 Octombrie 1906

Președenția d-lui C. C. ȘTEFANESCU, Președinte

Manda Mărgăritescu cu Primăria com. București

Refuzul unei primării de a expropria pe un particular, după cererea sa. — Lipsă de violare a vre-unui drept patrimonial. — Recurs în casație în contra celui refuz.

Recurs inadmisibil. — Respingere. — Art. 5 lit. j al. III leg. Curții casație.

1. Potrivit dispozițiilor art. 5 litera j din legea Curții de casație, particularii pot recurge la Curtea de casație S. III-a în contra deciziunilor și ordonanțelor primărilor sau altor autorități publice, în cazurile anume specificate în acel articol, când s'ar viola un drept patrimonial, precum și în contra refuzului acestor autorități de a se rezolva o cerere relativă la un asemenea drept.

2. Refuzul unei Primării de a expropria pe un particular, după cererea sa, nu aduce nici o atingere a vre-unui drept patrimonial a acestuia, de oare-ce utilitatea publică are a fi declarată și recunoscută de către Primărie și în interesul comunei, iar nu după cererea și în interesul particularilor.

Prin urmare, recursul pornit în casație, în contra unui asemenea refuz, este neadmisibil, potrivit sus menționatului text.

Deciziunea No. 227/906. — Respinge recursul făcut de Manda Mărgăritescu prin petiția înregistrată la No. 15000 din 4 August 1906, contra Primăriei comunei București.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Popovici-Costi în susținerea recursului și pe d-l avocat Constantinescu în combateri.

Deliberând,

Având în vedere recursul făcut de Manda Mărgăriteanu prin petiția înregistrată la No. 15009 din 4 August 1906, prin care cere ca Primăria să fie obligată să o exproprieze de imobilul din strada Alexandru Lahovari No. 50 din București, pe baza cererii ce dânsa a făcut la Primărie la 16 Iunie 1906, prin care declară că consimte la exproprierea aceluși imobil pentru prețul de una sută mie lei, și la care cerere Primăria nu a dat nici un curs;

Având în vedere că recurenta își întemeiază recursul pe dispozițiunile art. 5 litera j din legea Curții de casație din 1905, combinat cu art. 19 din legea pentru exproprie;

Având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 5 litera j din legea Curții de casație particularii pot recurge la Curtea de casație s. III-a în contra deciziunilor și ordonanțelor primăriilor sau altor autorități publice, în cazurile anume specificate în acel articol, în caz când s'ar viola un drept patrimonial, precum și în contra refuzului acestor autorități de a rezolva o cerere relativă la un asemenea drept;

Considerând că recurenta se plânge prin recursul de față contra refuzului Primăriei de a o expropria;

Considerând că refuzul Primăriei de a expropria pe un particular nu aduce nici o atingere a vre-unui drept patrimonial a acestuia, de oare-ce utilitatea publică are a fi declarată și recunoscută de către Primărie și în interesul comunei, iar nu după cererea și în interesul particularilor;

Că din acest punct de vedere, recursul urmează a se respinge ca neadmisibil;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge etc.

Audiența de la 27 Octombrie 1906

Președenția D-lui G. G. ȘTEFANESCU, Președinte

Chira Rădulescu și Căpitan D. Rădulescu cu Primăria comunei București.

Contencios Administrativ. — Refuzul unei Primării de a autoriza construirea unui imobil pe un loc, pe motiv că s'a proiectat deschiderea unei străzi prin acel loc. — Lipsă de exproprie și de prealabilă despăgubire. — Atingere adusă dreptului de proprietate garantat de art. 19 din Constituție și 480 c. civil. — Violarea unui drept patrimonial. — Recurs în casație s. III în scop de a face să înceteze acest refuz ilegal. — Admisibilitate. — Art. 5 lit. j al III leg. Curții de casație. — Art. 19 Constituție. — Art. 480 Cod. civil. — Art. 54 și 96 din leg. organis. Comunelor Urbane.

Prin art. 5 litera j al. III din legea organică a Curții de casație din 1 Septembrie 1905, se dă drept particularilor a recurge în casație în contra refuzului unei Primării de a rezolva o cerere relativă la acordarea unei autorizațiuni pentru construirea sa și repararea unui imobil.

Dreptul de proprietate fiind garantat prin art. 19 din Constituție, în sensul că nimeni nu poate fi expropriat de cât pentru cauză de utilitate publică și după o prealabilă despăgubire, iar după art. 480 din codul civil proprietarul fiind în drept a se folosi și dispune de proprietatea lui în mod absolut în limitele legii, Primăria nu poate refuza cui-va autorizarea de a clădi pe un loc, sub cuvânt că s'a proiectat de Primărie deschiderea unei străde pe acel loc, întru cât nu există nici un text de lege care să îndreptățască pe comună a împiedica pe proprietar

să se folosească de dreptul său de proprietate mai înainte de a-l fi expropriat și despăgubit conform legii.

Refuzul Primăriei, bazat pe un asemenea motiv, aduce o atingere unui drept patrimonial al particularului, care este în drept a face recurs în casație, în scop de a face să înceteze acest refuz.

Decizia No. 226/906. — Admis recursul făcut de Chira Rădulescu și Căpitan D. Rădulescu prin petiția înregistrată la No. 10890 și 24 Aprilie 1906, contra Primăriei capitalei.

Curtea,

Ascultând pe d-l adv. Mitescu în susținerea recursului și pe d-l advocat Constantinescu în combateri;

Deliberând,

Având în vedere recursul făcut de Chira Rădulescu și Căpitan D. Rădulescu prin petiția înregistrată la No. 10899 din 24 April 1906, prin care cere ca Primăria comunei București, să fie obligată a da autorizațiune pentru facerea unei construcțiuni pe locul din strada Berzei No. 95 din București, autorizațiune pe care Primăria i-a refuzat-o pe nedrept;

Având în vedere că recurentii își întemeiază recursul lor pe dispozițiunile art. 5 litera j al III din legea organică a Curții de casație din 1 Septembrie 1905;

Considerând că acest text dă drept particularilor a recurge în casație în contra refuzului Primăriei de a rezolva o cerere relativă la un drept patrimonial, în cazurile prevăzute de art. 54 și 96 din legea pentru organizarea comunelor urbane, care tratează despre autorizațiunile necesare pentru construcțiuni sau reparațiuni;

Considerând că recursul de față este făcut în termenul prevăzut de art. 44 din legea Curții de casație, de oare ce cererea a fost adresată Primăriei la 3 Martie 1906, iar recursul a fost introdus la 24 Aprilie 1906;

Considerând că Primăria prin reprezentantul ei, nu a făcut de cât o singură obiecțiune și anume că autorizațiunea de a clădi pe locul din str. Berzei No. 95 nu s'a acordat pentru că acest loc corespunde tocmai cu axa unui bulevard ce s'a proiectat și aprobat de consiliul comunal a se face în viitor;

Având în vedere că aceasta fiind unica întâmpinare ce a opus reprezentantul Primăriei, urmăzând a se examina temeinicia ei în drept;

Considerând că dreptul de proprietate este garantat în mod categoric de art. 19 din Constituție, și nimeni nu poate fi expropriat de cât pentru cauză de utilitate publică și după o prealabilă despăgubire;

Considerând că după art. 480 din Cod. civil, proprietarul este în drept de a se folosi și dispune de proprietatea lui în mod absolut în limitele legii;

Considerând că nu există nici un text de lege, care să autorizeze pe comună, în prevederea deschiderei unei străde, de a împiedica pe proprietar să se folosească de dreptul său de proprietate mai înainte de a-l fi expropriat și despăgubit;

Considerând că în lipsa unui asemenea text de lege, proprietarul se poate folosi de toate atributele dreptului de proprietate, și exercițiul acestui drept nu poate fi paralizat, întru cât nu depășește limitele legii;

Considerând că acestea fiind regulile ce cărmuiesc materia, obiecțiunea ridicată în specie de reprezentantul comunei București rămâne neîntemeiată;

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul, etc.

Audiența de la 17 Octombrie 1906

Președenția D-lui G. LICIU, Consilier

Ministerul de finanțe cu I. Mărgăriteanu

Legea licențelor. — Contravențiune. — Dreptul da opoziție la Tribunal este admisibil și pentru Stat, ca

și pentru contravenient. — Art. 18 din legea licențelor și art. 37 din legea băuturilor spirtoase

Dreptul de opoziție, fiind o regulă generală de drept comun, pe care legiuitorul a prescris-o într'un interes de înaltă justiție, nimeni nu poate fi lipsit de beneficiul acestei căi ordinare de reformare, fără ca un text expres de lege să fi ridicat acest drept într'o materie anumită.

Potrivit acestui principiu, și intru cât în legea băuturilor spirtoase, la care se referă legea licențelor prin art. 18, nu există o asemenea dispozițiune care să interzică dreptul de opoziție Statului, urmează că trebuie a se recunoaște Statului dreptul de opoziție, în această materie, ca și contravenientului; aceasta, și pe temeiul principii unei juste reciprocități între părțile litigante, principiu de la care legiuitorul nu a creat nici o derogare formală prin legea băuturilor spirtoase.

Decizia No. 208/906. — Casată, în urma recursului făcut de Ministerul de finanțe, sentința Trib. Olt cu No. 361/905, dată în proces cu I. Mărgăritescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat C. Marinescu în dezvoltarea motivelor de casare și pe d-l avocat Poni în combateri
Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și greșită interpretare a art. 37 din legea băuturilor spirtoase.

«Tribunalul de Olt prin hotărîrea sa No. 361/905 respinge opoziția făcută de fisc contra sentinței aceluiși tribunal No. 347/904 pe motiv că în materia legii spirtoaselor, dreptul de opozițiune nu aparține de cât pârâtului care pârât după art. 37 din legea spirtoaselor nu poate fi Statul, ci particulari o asemenea interpretare nu este aceea a spiritului articolului 37, care vorbește în mod general și vorbind de pârât înțelege atât pe Stat cât și pe particulari.

«Hotărîrea tribunalului tăgăduind Statului dreptul de opozițiune a fost dată cu exces de putere și a făcut o greșită interpretare a art. 37 din legea spirtoaselor».

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că intimatul I. Mărgăritescu, a fost condamnat, prin procesul-verbal din 3 Maiu 1904, dresat de controlorul fiscal respectiv, la amenda de 1200 lei, pentru faptul prevăzut de art. 2 al. 5 din legea licențelor;

Că dînsul a făcut apel la Tribunalul Olt, care, prin sentința cu No. 347 din 1904, dată în lipsa reprezentantului Statului, a infirmat acel proces-verbal și a apărât pe intimatul I. Mărgăritescu de orî-ce fapt de contravenție;

Că, Statul făcînd opoziție în contra acestei sentințe, Tribunalul de Olt a respins-o ca neadmisibilă, prin sentința supusă recursului, pe motiv că art. 37 din legea băuturilor spirtoase dă drept de opoziție numai pârâtului, adică contravenientului;

Avînd în vedere dispozițiunile art. 18 din legea licențelor, combinat cu art. 37 din legea băuturilor spirtoase;

Considerînd că potrivit acestor texte, apelurile contravenienților au a se judeca conform dreptului comun;

Că, de și acest articol nu vorbește de cât de opozițiunea pârâtului, aceasta însă o face numai pentru a fixa termenul de 5 zile pentru formarea opoziției de

către pârât, și legiuitorul se ocupă despre cazul ce se întâmplă mai adese ori;

Considerînd că dreptul de opoziție, fiind o regulă generală de drept comun, pe care legiuitorul a prescris-o într'un interes de înaltă justiție, nimeni nu poate fi lipsit de beneficiul acestei căi ordinare de reformare, fără ca un text expres de lege să fi ridicat acest drept într'o materie anumită;

Considerînd că în legea băuturilor spirtoase nu există o asemenea dispozițiune care să interzică dreptul de opoziție Statului, și este de principiu că decăderile de drepturi nu se pot stabili pe cale de interpretare;

Că, acolo unde legiuitorul, într'o materie specială, a voit să ridice dreptul de opoziție, a spus-o într'un mod expres, precum o declară în art. 349 cod. comercial (lege din 6 Aprilie 1900) sau în art. 191 din legea vămilor;

Considerînd că așa fiind, urmează că trebuie a se recunoaște Statului dreptul de opoziție, ca și contravenientului, și pe temeiul principii unei juste reciprocități între părțile litigante, principiu de la care legiuitorul nu a creat nici o derogare formală în materia de față, și deci, Tribunalul tăgăduind acest drept Statului, a violat suscitatele texte și a săvârșit un învederat exces de putere.

Pentru aceste motive Curtea casează, etc.

CURTEA CU JURAȚI DIN JUD. FĂLCIU

Andiența de la 6 Octombrie 1906

Președenția d-lui C. BUZDUGAN, Consilier Curtea din Iași
Irimia Gheorghiu ș. a. ca reclamantți agenților Poliției din Huși, pentru delict electoral.

Decizia No. 17

Legea poliției generale a statului. — Condițiunile ce trebuie să întrunească o acțiune introdusă pe temeiul acelei legi. — Nelămurirea obiectului acțiunii. — Dacă aceasta poate atrage nulitatea acțiunii. — Prescripțiune. Dacă prescripția de o lună se referă și la lămurirea acțiunii deja introdusă în termen. — Ne oferirea reclamanților de a lămuri acțiunea lor. — Inadmisibilitatea acțiunii. — Art. 69 jud. civ. Pr. 37 l. poliției generale a statului și art. 147 c. penal.

Intru cât nici un text din legea poliției generale a statului nu indică condițiunile ce trebuie să însușească o petițiune introductivă de acțiune pentru validitatea ei juridică, pentru aceasta trebuie să recurgem la principiile dreptului comun, în special la art. 69 Pr. civilă, care determină condițiunile neapărate pentru fințu juridică a unei petițiuni;

Ast-fel, după acest text de lege numai lipsa competentă a obiectului atrage nulitatea ei, nelămurirea lui însă, provoacă eventual pur și simplu o amânare;

2. Termenul de o lună pentru prescripția acțiunii prevăzut de art. 147 al. 5 din codul penal, se referă la exercițiul dreptului de a reclama, iar nu la lămurirea acțiunii deja introdusă înăuntrul acestui termen.

3. Dacă cei ce reclamă pe temeiul art. 147 c. penal nu au propus să precizeze în instanță obiectul petițiunii, acțiunea lor are a fi respinsă ca neregulară întocmită, intru cât această precizare nu pôte fi provocată din oficiu, nefiind de ordine publică.

Curtea,

Asupra incidentului propus de delicuenți prin avocatul lor d-l Teodor Iamandi, prin care se tinde la

respingerea acțiunii pornită în contra lor de către d-nii Irimia Gheorghiu, N. Cisman, etc. pentru neprecizarea obiectului ei;

Având în vedere concluziunile ambelor părți;

Având în vedere dispozițiunile art. 37 din legea poliției generale a Statului, ce enumără faptele de care se fac culpabili ofițerii și agenții de poliție în timpul alegerilor și pentru a căror săvârșire, numiții devin pasibili de pedeapsa prevăzută de art. 147 cod. penal, precum de asemenea și al. 5 al citatului articol, care prescrie dreptul de reclamațiune printr'o lună de la comiterea faptului;

Având în vedere că, nici un text din legea poliției generale a Statului nu indică condițiunile ce trebuie să însusească o petițiune introductivă de acțiune, pentru validitatea ei juridică; că în lipsa unui atare text, trebuie să recurgem la principiile ce guvernează această materie în dreptul comun;

Având în vedere în acest scop art. 69 din pr. civilă, care determină condițiunile neapărate pentru ființa juridică a unei petițiuni;

Că după acest text, numai lipsa complectă a obiectului atrage nulitatea ei. — nelămurirea lui însă provoacă eventual pur și simplu o amânare; că, în specie obiectul e enunțat fără a fi deplin precizat; că, termenul de o lună pentru prescripție se referă la exercițiul dreptului de a reclama și nu la lămurirea acțiunii introdusă înăuntrul acestui termen, dacă reclamațiunii ar fi propus să precizeze în instanță obiectul petițiunii -- cererea lor ar fi fost admisibilă. Or, această dispozițiune, nu poate fi provocată din oficiu, de oare-ce cesțiunea ce ne preocupă nu este de ordine publică; că ast-fel fiind — lucrurile urmează să își păstreze, starea lor actuală — a căreia consecință logică este respingerea acțiunii ca nefiind regulat întocmită Acțiunea nu poate fi nici măcar redusă la unicul punct bine lămurit — de oare-ce nu s'a propus de reclamanți.

Pentru aceste motive redactate de d-l membru de sedință A. Mandrea, în majoritate, Curtea respinge ca rău întocmită acțiunea publică, etc.

(ss) A. Mandrea; M. Brăileanu

Grefier (s) V. I. Vasilescu

Osebită părere

Având în vedere incidentul ridicat de delinquenți prin apărătorul lor că, întru cât prin reclamațiune, nu se indică numele alegătorilor, asupra cărora ei au exercitat amenințările, violențele, arestările ilegale etc., imputate, împedecându-i de la vot, și nu se specifică la ce acte de ingerințe s'a dat, stând înaintea localului de vot, acțiunea nu are obiect determinat, individualizat și ca atare trebuie respinsă;

Având în vedere că art. 37 din legea organizării poliției generale, consideră ca abuzuri de putere pasibile de pedeapsa prescrișă de art. 147 C. penal, faptele de ingerință de ori-ce natură ale agenților și ofițerilor de poliție cu ocaziunea alegerilor sau exercițiului ori-căror acte publice ale cetățenilor, enunțând pe cele mai principale. Că ast-fel, este abuz de putere faptul unui agent de poliție de a împedica sau încerca să împedice pe vre-un cetățean prin promisiuni, amenințări, violențe sau ori-ce alte mijloace, de a și exercita dreptul său politic la vre-o alegere; este de asemenea un delict staționarea, fără a fi legalmente cerut, înaintea localurilor de vot, ori prin împrejurimi;

Considerând că reclamațiunii prin acțiunea lor, articulează două fapte precise în contra delinquenților: Că prin promisiuni, amenințări, violențe și căi de fapt, prin sechestrări de persoane, arestări ilegale, au oprit pe alegători de la vot, cu ocazia alegerilor comunale din 28 și 30 Maiu a. c., și fără a fi legalmente chemați, au stat înaintea localului de vot, atât în curtea

Primăriei unde se vota, cât și în circonferința razei de 100 metri;

Considerând că nici din textul art. 37, nici din alt text al legii de poliție nu rezultă că alegătorii reclamațiunii, trebuie să arate în cererea lor introductivă, numele cetățenilor, cari, prin vre unul din mijloacele enumerate de acest articol, au fost împiedicate de la vot, rămânând ca acele nume, ca chestiuni de fapt, să fie, indicate și dovedite în cursul desbaterilor. Că chiar dacă s'ar admite că trebuie să se facă prin reclamațiune individualizarea persoanelor oprite de la exercițiul dreptului politic, încă prin cererea lor reclamațiunii declară că au fost împiedicați de la vot în zilele de 28 și 30 Mai, alegătorii colegiilor ce vota, deci abuzul de putere s'a îndeplinit asupra tuturor alegătorilor acelor colegii;

Că este deci o individualizare suficientă, căci numele alegătorilor se pot cunoaște de pe listele electorale și apoi aveau să fie indicate în cursul cercetării procesului, cum au și afirmat reclamațiunii;

Considerând că, în fine, în ori ce caz faptul de al doilea de abuz de putere, este clar individualizat și specificat, căci reclamațiunii arată precis că delinquenții, fără a fi legalmente chemați, au stat înaintea localului de vot, atât în curtea Primăriei, cât și în raza oprită de 100 metrii;

Că în ce privește acest al doilea fapt, cel puțin reclamațiunea este regulat formată și deci incidentul neîntemeiat.

Pentru aceste cuvinte.

Sunt de opinie a se respinge ca neîntemeiat incidentul ridicat.

Președinte (s) C. N. Buzdugan.

JUDEGATORIA OCOLULUI DRAGAȘANI

Audiența de la 11 Martie 1906

Răduț Teodorescu cu Suzana A. Costache pentru revendicare de pământ rural

Carte de judecată civilă No. 492

Acțiune în revendicare. — Pământ rural. — Competința judecătorului de ocol de a judeca în primă instanță asemenea acțiuni până la valoarea de 1500 lei -- Act nul și ca formă și ca fond. — Dacă nulitatea poate fi invocată pe cale incidentală. — Prescripțiunea de 10 ani. — Dacă poate fi aplicată la actele absolut nule. (Art. 62 l. jud. ocolul; art. 7 din l. rurală, 1, 2 și 1, 2 și 19 din legea interpretativă din 1879 și art. 1179 și 1900 c. civil).

1) Conform art. 62 din legea judecătoriilor de pace, acestea sunt competențe a judeca toate acțiunile reale imobiliare până la valoarea de 1500 lei între care intră și cele relative la înstreinările făcute contra legii rurale din 1864, iar dispozițiunile art. 14 din legea interpretativă din 1879 prin care se da aceste acțiuni în competența tribunalului ca primă și ultimă instanță au rămas abrogate după cum reese din chiar desbaterile ce au avut loc cu ocazia votării art. 62 din legea judecătoriilor de ocoale legiuitorul înțelegând să creze două jurisdicțiuni și pentru aceste acțiuni.

2) Nulitatea unui titlu, constatat nul și ca formă și ca fond, poate fi invocată pe cale incidentală de ori ce persoană care are interes fără a fi nevoie de a fi cerută pe cale principală.

3) Dispozițiunile art. 1900 c. civil relativ la prescripțiunea de 10 ani nu este aplicabilă la actele isbite de nulitatea absolută.

Judecata,

Asupra opozițiunii de față;

Având în vedere susținerile părților urmate la ziua de 11 Martie a. c.;

Având în vedere că obiectul acțiunii constă în revendicarea a două pogoane 685 stânjeni pătrați pământ rural, loc de muncă, situat în lunca Oltului orașul Drăgășani, cu care reclamantul R. Teodorescu a fost improprietar în 1864 cum dovedește cu certificatul Primăriei Drăgășani No. 92/905 și care pământ se stăpânește de mai mulți ani de către Suzana M. Costache;

Considerând că părâta a recunoscut că stăpânește pământul reclamat de la soțul ei N. Costache care îl cumpărase de la reclamant în 1883, cu actul sub semnătură privată transcris de tribunalul Vâlcea No. 1532/83; Că acest act constituind un just titlu de proprietate, are o posesiune pașnică și neîntreruptă de peste 20 ani, deci acțiunea în revendicare ar fi prescrisă;

Având în vedere că conform art. 62 din legea judecătorilor de pace, acestea sunt competente a judeca toate acțiunile reale imobiliare până la valoarea de 1500 lei între care intră și cele relative la înstrăinările făcute contra legii rurale din 1864;

Că dispozițiunile art. 14 din legea interpretativă din 1879 prin care se dă aceste acțiuni în competența Tribunalului spre a fi judecate în primă și ultimă instanță, au rămas abrogate după cum reiese din chiar desbaterile ce au avut loc cu ocaziunea votării art. 62 din legea judecătorilor de pace de oare-ce legiuitorul a înțeles să creeze două jurisdicțiuni pentru aceste acțiuni;

Considerând că reclamantul a susținut nevaliditatea titlului exhibat de părât pe motiv că este un titlu nul ca formă și ca fond. A mai prezentat judecăței și certificatul Primăriei Drăgășani No. 56/906 cu care a dovedit că în anul 1883 data vânzării pământului, cumpărătorul nu era cultivator sătean, deci nu putea cumpăra pământ rural, și mai prezintă încă certificatul Primăriei Drăgășani No. 2276/905 cu care dovedește că cumpărătorul a fost improprietar în 1864, deci conform art. 7 din legea rurală 1864 și art. 1-2 din legea interpretativă din 1879, nu putea cumpăra pământ rural, actul de vânzare fiind nul ca fond, mai este nul și ca formă nefiind scris în dublu exemplar după cum o cere în mod imperios dispozițiunile art. 1179 C. civil;

Considerând că față de acestea ne găsim în prezența unui titlu nul de drept iar nulitatea sa poate fi invocată pe cale incidentală de orî-ce persoană care are interes fără a fi nevoie a fi cerută pe cale principală. Că art. 1900 C. civ. nu este aplicabil în speță, intru cât prescripțiunea de zece ani relativ la stricarea unei convențiuni nu se raportă de cât la actele anulabile, nu și la cele isbite de nulitate absolută;

Mai având în vedere că părâta a prezentat încheierea consiliului comunal Drăgășani cu data de 12 Iunie 1905 prin care s'ar fi decis a se mări raza orașului Drăgășani coprinzându-se în acest raion și pământul în litigiu. Dar această încheiere fiind posterioară vânzării este relativă la locurile de casă și grădini iar nu și la cele de muncă cum este pământul ce se revendică așa că această încheiere nu poate avea înrăurire asupra acțiunii de față.

Pentru aceste motive, respinge opozița cu cheltueli.
Judecător (s) I. Kosiinsky.

RESUMAT DE JURISPRUDENȚĂ STREINĂ

Tribunalul Civ. din Gand, 19 Martie 1906

Copil natural. — Cercetarea maternității. — Admiterea acestei acțiuni pentru toți acei interesați. — Art. 341 C. fr. (308 C. rom.)

Cercetarea maternității este permisă tuturor celor care pot să aibă interes a stabili filiațiune legitimă, intru cât nici un text de lege nu rezervă acest drept numai copilului.

(Din *La Flandre judiciaire*).

Observație. — Maternitatea copilului poate să fie cercetată și dovedită nu numai de copil, dar și în contra lui, de cei de al treilea care ar avea interes în cauză, de-oare-ce art. 308 permite cercetarea maternității fără nici o restricție. (Argument prin analogie și din art. 307 care, în cazul excepțional prevăzut de acest text, permite cercetarea paternității *tuturor părților interesate*). Vezi D. Alexandresco, t. I, partea II, p. 301 și 302 (ed. 1-a) și autoritățile citate acolo Cpr. *Le Flandre judiciaire* din 1890, p. 403.

Chestiunea a perdut însă mult din interesul său în legislația noastră, din cauză că, la noi, lipsind art. 908 din codul fr., părinții firești care nu au moștenitori rezervatari pot să dispună de toată averea lor în folosul copiilor lor naturali. În cât privește însă pe mamă, nu poate să fie nici o discuție căci ea va putea în tot-deauna să dovedească maternitatea în contra copilului său, fie chiar și după moartea lui, spre a veni la moștenirea lui, și dovada se va face potrivit legii în vigoare în momentul nașterii. Vezi D. Alexandresco, *op. și loco supra cit.* (ed. 1-a).

(N. R.)

Tribunalul Civ. din Gand, 7 Iunie 1904

Condiție rezolutorie. — Contract unilateral cu titlu oneros. — Imprumut. — Subînțelegerea acestei condiții. — Art. 1184 C. fr. (1020, 1021, C. rom.)

Condiția rezolutorie tacită, prevăzută de art. 1184 din C. civil (1020, 1021 C. rom.), este subînțelă în toate contractele cu titlu oneros, atât în acele sinalagmatiche, precum: vânzarea, schimbul, etc., cât și chiar în acele unilaterale, precum: imprumutul.

(Din *La Flandre judiciaire*).

Observație. — Chestiunea judecată prin sentința tribun. din Gand este controversată. Vezi în sensul admis de această hotărîre, Demolombe, XXV, 492 urm.; T. Hue, VII, 5 267, 268; Larombière, *Oblig.*, II, art. 1184, No. 3; Vigie, II, 1349; Valette sur Proudhon, *Etat des personnes*, I, p. 65; Acolas, II, p. 825; Guillaouard, *Du prêt*, 32; Troplong, *Du prêt*, 472; P. Pont, *Petits contrats*, I, 348; Trib. Gand și Liège, *Flandre judiciaire* din 1899, No. 28, p. 446 și *Pas. belge*, 90. 2. 121. — *Contră*: Baudry et Barde, *Oblig.*, III, partea II, 905; Thiry, III, 8; Laurent, XVII, 123 și XXVI, 467, 521; Répert. Sirey, V^o *Condition*, 746; Pand. fr., *Oblig.*, I, 922 urm.; Pand. b lges, *Cond. résolutoire*, 289 urm.; Baudry, II 910; Aubry et Rau, IV, § 302, p. 125, nota 79 (ed. 5); C. de cas. din Roma, D. P. 1894. 2. 291. Vezi asupra acestei controverse, D. Alexandresco, *Dr. civil român*, t. VI, p. 84, text și nota 2.

(N. R.)